

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Ракописите се испраќаат во дупли-
кат на адреса: „Службен весник на
НРМ“—Скопје. Огласи по тарифата

СКОПЈЕ
Сабота, 31 декември 1955
Број 40   Година XI

Претплата за 1955 год. изнесува
300 дин. Овој број чини 30 динари
Чековна сметка број 802-Т-698

256.

УКАЗ ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СУЗБИВАЊЕ И УНИШТУВАЊЕ НА ПЛЕВЕЛИТЕ

На основа член 71 точ. 11 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство и срганите на власта на Народна Република Македонија, се прогласува Законот за сузбивање и уништување на плевелите, што го усвои Народното собрание на Народна Република Македонија, на седниците на Републичкиот собор и Соборот на производителите, одржани на ден 13 и 14-XII-1955 година.

Број 12
14 декември 1955 година
Скопје

Претседател   Претседател
на Народното собрание, на Извршниот совет,
Лазар Колишевски, с. р.   Љупчо Арсов, с. р.

ЗАКОН ЗА СУЗБИВАЊЕ И УНИШТУВАЊЕ НА ПЛЕВЕЛИТЕ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со цел да се спречи ширењето на плевелите и да се намалат штетите што плевелите ги причинуваат на земјоделското производство се преземаат мерки за нивното сузбивање и уништување.

Член 2

Како плевели во смисла на овој закон се сметаат сите видови непожелни растенија што се развиваат на обработливите површини и на пасиштата на штета на одгледуваните култури и полезната растителност на пасиштата или се развиваат на необработливи земјишта (покрај патишта, железнички пруги, реки, канали и сл.), а постои опасност да се рашират на обработливите површини.

Како плевели во смисла на овој закон се подразбираат и паразитните цветници свиларката (*cuscuta*) и чумата (*orobanche*) без оглед на каков вид растенија се развиваат.

Извршниот совет ќе донесе поблиски прописи кои плевелни растенија се прогласуваат за многу штетни поодделно за плевелите за обработливите површини, пасиштата и необработливите земјишта во смисла на став 1 од овој закон.

Член 3

Сузбивањето и уништувањето на плевелите се врши со преземање на превентивни мерки за спречување ширењето на плевелите или со преземање мерки за нивното непосредно уништување.

Сузбивање и уништување на плевелите е обврска:

- а) на сопственикот на имотот;
- б) на корисникот на имотот, ако сопственикот не го обработува или непосредно не управува со имотот;
- в) на стопанската организација и установа што управува со имотот во општонародна сопственост;
- г) на народните одбори на општините по однос на општествениот имот што не е даден на управување на одделна стопанска организација и установа; и
- д) на корисниците на имотите помеѓу кои се наоѓа меѓата или каналот за плевелите што растат на меѓите и меѓните канали.

Член 4

За извршување на овој закон и прописите што ќе се донесат за неговото извршување надлежни се:

- а) Управата за земјоделство на НРМ;
- б) народните одбори на околиите и општините.

II. МЕРКИ ЗА СУЗБИВАЊЕ И УНИШТУВАЊЕ НА ПЛЕВЕЛИТЕ

1. Превентивни мерки за спречување ширењето на плевелите

Член 5

За сеидба може да се употребува само семенски материјал прочистен од плевелни семиња, доколку природата на семето што се сее не е таква што да не може да биде смешано со плевелни семиња. Кои култури можат да се сеат непрочистени од плевелни семиња одредува Управата за земјоделство на НРМ.

Народните одбори на општините, општените земјоделски стопанства, задружни-

те и други стопански организации и установи организираат семечистени станици и пунктови. Покрај овие станици и пунктови и индивидуалните производители можат да држат триери во јавна употреба, доколку во населеното место нема станица или пункт.

Поблиски прописи за работата на семечистачните станици и пунктови, за триерите во јавна употреба и за начинот на контролата на семенскиот материјал ќе донесе Извршниот совет.

Член 6

Остатоците од вршидбата (плевата и починките) не можат во сурова состојба да се употребуваат за ѓубрење. Овие остатоци ќе може да се употребуваат за ѓубрење само по нивното превирање (компостирање).

Народниот одбор на општината може да забрани остатоците од вршидбата и од прочистувањето на семенскиот материјал да се употребуваат за исхрана на добитокот во сурова состојба. Тие остатоци ќе можат да се употребуваат за исхрана на добитокот само по нивното претходно запарување, варење или мелење.

Остатоците од вршидбата или прочистувањето на семето од луцерка, детелина, лен и други култури определени од Управата за земјоделство на Народна Република Македонија не можат да се употребуваат за ѓубрење на нивите и за исхрана на добитокот, а обавезно се уништуваат (запалуваат).

Член 7

Народниот одбор на општината може по претходно мислење на одделни земјоделски установи, за определен број години на површини заразени во голема степен со плевели прогласени за штетни на обработливите површини, да забрани да се сее култура осетлива на соодветните плевели.

Член 8

Народниот одбор на општината може по потреба, а сообразно со реалните можности, да нареди да се врши заорување на сгрништата и да се прилагаат други специјални агротехнички мерки за сузбивање и уништување на плевелите.

2. Мерки за непосредно уништување на плевелите

Член 9

Плевелите што се прогласени за многу штетни за поодделни видови земјишта согласно став 3 од член 2 на овој закон мора да се уништуваат пред нивното осеменување.

Член 10

Ако поодделни површини се многу заразени со плевели прогласени за штетни народниот одбор на општината е должен да нареди во определен срок да се преземат мерки за непосредно уништување на плевелите.

Ако одделни површини се заразени со плевели прогласени за многу штетни во таква степен што не можат плевелите да се уништат со преземените редовни мерки и средства, народниот одбор на општината може да нареди соодветната култура во определен срок да се покоси или да биде уништена со соодветни хемиски средства или земјиштето да се преора.

Ако задолженото лице, организација или установа во определен срок не ги презема определените мерки во претходните ставови, народниот одбор на општината може да го организира нивното извршување за сметка на задолженото лице, стопанска организација или установа.

Член 11

Ако со плевели прогласени за многу штетни се заразени поголеми реони народниот одбор на општината е должен да одреди да се презема општа акција за уништување на плевелите во соодветниот реон.

Ако реонот опфаќа подрачје што се распростира на две или повеќе општини, општатата акција ја преземаат заеднички народните одбори на општините на чие подрачје се наоѓаат делови од заразениот реон со плевели. Со општата акција за уништување на плевелите раководи земјоделската установа што ќе ја одреди народниот одбор на општината. Народниот одбор на околицата е должен да обезбеди кадар за стручно раководење со акцијата и ја координира акцијата на одделните групи за сузбивање на плевелите и за сузбивање на растителните болести и штеточини, доколку се налага нивното едновремено водење.

Народниот одбор на општината може да задолжи одделни лица, стопански организации и установи со свои уреди и средства да учествуваат во општата акција за уништување на плевелите или да ги стават за определено време на располагање за спроведувањето на акцијата за уништување на плевелите.

Член 12

За правилна употреба на хемиските и други средства за уништување на плевелите се грижат станиците и други организации за заштита на растенијата.

Станиците и другите организации од претходниот став издаваат стручни упатства за правилна употреба на хемиските и други средства за сузбивање на плевелите.

Член 13

Трошоците за преземање на мерки за сузбивање на плевелите ги сносат лицата, стопанските организации и установите што се задолжени да преземаат мерки за сузбивање на плевелите (член 3 став 2 од овој закон).

Трошоците за спроведување на општа акција за уништување на плевелите (член 11

од овој закон) ги снесат лицата, стопанските организации и установи што согласно овој закон се должни да преземаат мерки за сузбивање на плевелите на соодветните имоти.

За учество во општа акција за сузбивање и уништување на многу штетни плевели, лицата, организациите и установите од претходниот став имаат право на надокнада на тршоците спрема сопственикот (корисникот), стопанската организација или установата односно општината на кој лежи обврската за сузбивање и уништување на плевелите (член 3 од овој закон). Поблиски прописи за висината на надокната ќе донесе Извршниот совет.

III. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 14

Со парична казна до 200.000 динари ќе се казни за прекршок стопанска организација или установа со самостојно финансирање:

1. ако за сеидба употребува семенски материјал непочистен од плевели;

2. ако за ѓубрење на нивите или храна на добитокот употребува остатоци од вршидба и од пречистувањето на семето од луцерка, дотелина, лен и други култури, чија употреба за оваа цел е забранета;

3. ако сее определени култури на површини на кои народниот одбор на општината забранил да се сеат соодветните култури (чл. 7 од овој закон);

4. ако не презема мерки предвидени за сузбивање на плевелите со член 8 и 10 од овој закон или попречи да се преземат таквите мерки.

Покрај стопанската организација или установа ќе се казни за истиот прекршок со парична казна до 10.000 динари и директорот односно раководителот на соодветната стопанска организација или установа со самостојно финансирање.

За прекршок од став 1 на овој член ако сторител е индивидуален сопственик или корисник на имот ќе се казни со парична казна до 10.000 динари.

Член 15

Со парична казна до 50.000 динари ќе се казни за прекршок стопанска организација или установа со самостојно финансирање:

1. ако остатоците од вршидбата или пречистување на семенскиот материјал ги употребува за ѓубрење односно исхрана на добитокот спротивно на одредбите на овој закон;

2. ако не преземе мерки за непосредно уништување на плевелите најдоцна пред да се тие осеменат (член 9 од овој закон);

3. ако не учествува со свои уреди и средства во општата акција за уништување на плевелите што ја определил народниот одбор на општината или овие уреди и средства не ги ставила на располагањ за спроведување

на општата акција за сузбивање на плевелите (член 11 од овој закон).

Покрај стопанската организација или установа со парична казна до 5.000 динари ќе се казни за истиот прекршок и директорот односно раководителот на соодветната стопанска организација или установа со самостојно финансирање.

За прекршок од став 1 на овој член ако сторителот е индивидуален сопственик или корисник на имот ќе се казни со парична казна до 10.000 динари.

IV. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 16

Поблиски прописи за извршување на овој закон донесува Извршниот совет.

Член 17

Овој закон влегува во сила петнаесеттиот ден по неговото објавување во „Службен весник на Народна Република Македонија“.

257.

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОПШТИНСКИОТ ПРИРЕЗ

На основа член 71 точ. 11 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство и органите на власта на Народна Република Македонија, се прогласува Законот за општинскиот прирез, што го усвои Народното собрание на Народна Република Македонија, на седниците на Републичкиот собор и Соборот на производителите, одржани на ден 13 и 14-XII-1955 година.

Број 14

14 декември 1955 година

Скопје

Претседател Претседател
на Народното собрание, на Извршниот совет,
Лазар Колишевски, с. р. Љупчо Арсов, с. р.

ЗАКОН

ЗА ОПШТИНСКИОТ ПРИРЕЗ

I. Општи одредби

Член 1

Општински прирез можат да воведуваат општините со цел за собирање средства за задоволување на комунални, стопански здравствени, социјални, културни, просветни и други потреби, кои се распоредуваат со буџетот и со поодделни фондови.

Член 2

Општински прирез се разрезува и наплатува само во пари.

Како основ за пресметување на општинскиот прирез служи данокот на доход (спо-

ред прописите за данок на доход), освен данокот на приходите од дополнителен работен однос и од хонорарна работа.

Општински прирез не може да се воведува на приходи од работен однос и на приходи од авторски права.

Со општински прирез не можат да се задолжуваат лицата или установите што се со меѓународните конвенции или со согласен реципроцитет меѓу Федеративна Народна Република Југославија и странската држава изземени од оданочувањето, и тоа, во границите на примената на тој реципроцитет или на зговорените повластици.

Ослободувањата според претходниот став важат за мисиите на странските држави и за нивниот персонал, како и за меѓународните организации.

II. Даночен обврзник

Член 3

Даночен обврзник на општинскиот прирез е даночниот обврзник на данокот на доход по прописите за данок на доход.

III. Даночна основица

Член 4

За даночна основица за општинскиот прирез служи разрезаниот основен данок на доход, освен данокот на приходите од дополнителен работен однос, од хонорарната работа, како и приходите од работен однос и приходите од авторски права.

Олеснувањата по чл. 129 и 130 од Уредбата за данокот на доход важат и за општинскиот прирез.

IV. Стопа на општински прирез

Член 5

Стопата на општинскиот прирез е пропорционална.

Стопата на општинскиот прирез ја определува народниот одбор на општината секоја година однапред едновременно со одлуката за општествениот план и за буџетот на општината.

V. Разрез на општински прирез

Член 6

Разрез на општинскиот прирез се врши однапред со примена на одредена стопа на општинскиот прирез за годината за која се врши разрезот и тоа:

а) на разрезаниот данок на доход на приходите од земјоделство и приходите на занаетчиите паушалисти за годината за која се врши разрезот на општинскиот прирез;

б) на разрезаниот данок на доход на приходите од самостојни занимања, имоти и имотни права од претходната година од годината за која се врши разрезот на општинскиот прирез;

в) на разрезаниот данок на доход на по-времени приходи во моментот кога се врши свој разрез.

Член 7

Разрезот на општинскиот прирез го врши финансискиот орган на народниот одбор на општината на тој начин што разрезаниот данок на доход по одделни облици на еден даночен обврзник ќе ги собере на едно место што ќе биде и даночна основица.

На вака утврдената даночна основица ќе се примени пропишаната стопа на општинскиот прирез.

Член 8

Финансискиот орган на народниот одбор на општината изготвува распоред на општинскиот прирез и врши пресметување на општинскиот прирез за секоја година одделно со примена на одредената стопа на утврдената даночна основица.

Член 9

Финансискиот орган на народниот одбор на општината е должен да ги извести даночните обврзници за утврдената даночна основица и пресметаниот општински прирез.

Известувањето по претходниот став се врши на следниот начин:

а) Во салата распоредот на општинскиот прирез се става на јавен увид во просториите на општинскиот народен одбор односно во месните канцеларии. Распоредот на општинскиот прирез мора да биде ставен на јавен увид најмалку 10 дена, а најмногу 30 дена.

За ставање на овој распоред на јавен увид народниот одбор е должен да ги извести даночните обврзници на вообичаен начин.

б) Во градовите и градчињата со писмени известиија и налог за плаќање на општинскиот прирез. Во овие известиија мора да биде изнесена и утврдената даночна основица.

VI. Приговори

Член 10

Против извршениот разрез на општинскиот прирез може да се поднесе приговор до финансискиот орган на народниот одбор на општината во срок од 15 дена по истекот на срокот за ставање на распоредот на јавен увид, односно по приемот на известиието.

Член 11

Доколку во жалбената постапка, во постапката за менување на правосилното решение за разрезот на данокот на доход и исправките на сметковните грешки во разрезот на данокот се намали или наголеми разрезаниот данок на доход, следува да се намали или наголеми разрезаниот општински прирез за односната година.

VII. Наплата на општинскиот прирез

Член 12

Наплата на општинскиот прирез ја врши финансискиот орган на народниот одбор на општината.

Органот што ја врши наплатата на општинскиот прирез е должен на даночниот обврзник да му потврди приемот на платениот износ.

Член 13

Наплатата на општинскиот прирез се врши во сроковите определени со член 110 до 113 од Уредбата за данокот на доход.

На износот кој не е платен во определениот срок се плаќа интерес од 9% годишно.

Член 14

Присилна наплата на општинскиот прирез од неуредните даночни обврзници се врши по прописите од Уредбата за присилна наплата на даноците и останатите буџетски приходи.

Член 15

Во однос на емството, почеток за плаќање, застареноста, ненаплативоста, повраќајот на повеќе платениот општински прирез, контролата на разрезот и наплатата на општинскиот прирез ќе се применуваат со одветните прописи од Уредбата за данокот на доход.

Член 16

Книжењето на разрезаниот и наплатениот општински прирез ќе се врши согласно прописите кои важат за данокот на доход.

VIII. Преодни и завршни одредби

Член 17

Разрезот на општинскиот прирез за 1955 година ќе се извршува по одредбите од Основниот закон за општинскиот прирез и самопридонес („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 19/55) и Упатството на државниот секретар за работи на стопанството.

Член 18

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Народна Република Македонија“.

258.

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА МЕСНИОТ САМОПРИДОНЕС

На основа член 71 точ. 11 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство и органите на власта на Народна Република Македонија, се прогласува Законот за месниот самопридонес што го усвои Народното собрание на Народна Република Македонија, на седниците на Републичкиот собор и Соборот на производителите, одржани на ден 13 и 14-XII-1955 година.

Број 13

14 декември 1955 година

Скопје

Претседател
на Народното собрание, на Извршниот совет,
Лазар Колишевски, с. р. Љупчо Арсов, с. р.

ЗАКОН

ЗА МЕСНИОТ САМОПРИДОНЕС

I. Општи одредби

Член 1

Местен самопридонес можат да воведуваат општините, поодделни краишта на општините, улиците или групи на улици, селата и заселците, со цел изградување на комунални, стопански, здравствени, социјални, културни и други објекти, што ќе служат за задоволување потребите на граѓаните.

Член 2

Обврзници на месниот самопридонес се сите граѓани постојано настанети на подрачјето за кое се воведува месниот самопридонес, доколку по одредбите на овој Закон не се ослободени од обврската на учество во месниот самопридонес.

Месниот самопридонес е еднаков за сите обврзници.

Со местен самопридонес не можат да се задолжат лица или установи што со меѓународни конвенции или по согласен реципроцитет меѓу Федеративна Народна Република Југославија и странската држава се изземени од оданочување, и тоа во границите на примената на тој реципроцитет или на договорените повластици.

Ослободувањата според претходниот став важат за мисиите на странските држави и за нивниот персонал како и за меѓународните организации.

Член 3

Месниот самопридонес по правило се воведува за една календарска година.

Доколку објектот, за кој се воведува месниот самопридонес, не може да се доврши во текот на календарската година во која месниот самопридонес се воведува, месниот самопридонес може да се воведе и за следните години во кои ќе се изградува тој објект, со тоа народниот одбор секоја година одделно да донесува одлука за висината на месниот самопридонес врз основа на заклучокот на собирот на избирачите.

Член 4

Обврските кои произлегуваат од одлуката за воведување на месниот самопридонес, доколку обврзниците не ги извршат во определениот срок, ќе се изврши присилно.

Член 5

Остварените средства од месниот самопридонес можат да се употребуваат само за изградба на објектот за кој е воведен месниот самопридонес.

Со одлуката за воведување на месниот самопридонес се определува како ќе се постапи со средствата кои што ќе преостанат по изградувањето на објектите за кои е воведен месниот самопридонес.

II. Облици и обврзници на месниот самопридонес

Член 6

Местен самопридонес може да се воведува во работа, материјали, давање на употреба запрети, превозни и други средства за работа, а обврската може да се изврши и со давање на соодветен износ во пари.

По исклучок можат да воведуваат местен самопридонес во пари поодделни краишта на градови, општини, улици или групи на улици, села и заселци.

Член 7

Самопридонес во работа се должни да даваат сите за работа способни граѓани на подрачјето на кој се воведува самопридонес, постари од 18 години, со исклучок на следниве лица:

1. жени над 45 години и мажи над 55 годишна возраст;
2. жени за време на трудноќата и мајки со деца до 3 годишна возраст;
3. лица кои поради болест или инвалидност се неспособни за работа.

Народниот одбор може да ги ослободи од давање местен самопридонес во работна рака и мајките со повеќе деца водејќи сметка за месните потреби.

Ослободувањето од претходниот став ќе биде одредено со самата одлука за воведување на месниот самопридонес.

Член 8

Обврската на месниот самопридонес во работа се утврдува со одлуката за воведување на месниот самопридонес.

Обврската на месниот самопридонес може да изнесува најмногу 5 работни дена во една календарска година.

Со одлуката за воведување на месниот самопридонес се одредува во кој размер обврската за работа без превозни средства се пресметува со обврската за давање на употреба превозни средства.

Член 9

Основица за утврдување обврската на месниот самопридонес во пари е доходот во домаќинството.

Доходот на домаќинството се утврдува по прописите кои го регулираат утврдувањето на даночните основици на данокот на доход

со тоа што на доходот на домаќинството се пресметуваат и сите примања кои поодделни членови на домаќинството ги остваруваат од работниот или службеничкиот однос, примањата од авторските права, како и другите приходи на обврзникот и неговото домаќинство.

Член 10

Месниот самопридонес во пари се утврдува во процент од вкупниот доход на домаќинството, со тоа што за една календарска година не може да биде поголем од 3% од вкупните приходи на обврзникот на месниот самопридонес, сметајќи ги тука и приходите од работен однос, од авторските права и другите приходи на обврзникот на месниот самопридонес и на неговото домаќинство.

Член 11

Со одлуката за воведување на месниот самопридонес може да се одреди обврската за давање на самопридонес во пари во целост или деломично да се изврши со давање на работа, како и обврската за давање на работа или обврската за давање во пари да може да се изврши со давање на одредени услуги односно средства за работа или одредени материјали спрема соодветна вредност.

Пресметка по одредбите од претходниот став од овој член се врши спрема висината на надниците за соодветната работа во местото.

Член 12

Самопридонес во работа наместо обврзникот може да го изврши друго лице способно за работа.

Лицата обврзани со местен самопридонес во работа имаат право оваа обврска да ја извршат во пари, услуги, материјали и други средства за работа.

III. Постапка за воведување местен самопридонес

Член 13

Местен самопридонес се воведува само со заклучоците од собирот на избирачите, на кој присуствувало мнозинство на избирачите.

Заклучокот треба да содржи:

1. објектот за чие изградување се воведува месниот самопридонес;
2. временскиот период за кој се воведува месниот самопридонес;
3. вкупниот износ на месниот самопридонес предвиден за изградувањето на објектот заради кој се воведува;
4. начинот за разрезот на месниот самопридонес на одделен обврзник;
5. начинот и сроковите за извршување обврските на месниот самопридонес;
6. лица кои се ослободени од обврската на месниот самопридонес.

Одлука за воведување на месниот самопридонес донесува народниот одбор на општината. Доколку народниот одбор се состои од два собора истите решаваат рамноправно.

Ако месниот самопридонес се воведува за потребите на целата општина мора да се прибави согласност од народниот одбор на околицата, за која рамноправно решаваат двата собора.

Во врска со свикувањето и работата на собирачите на избирачите, како и составувањето на записникот на собирачите, сходно ќе се применуваат одредбите на Законот за народните одбори на општините.

Член 14

Ако месниот самопридонес се воведува за територијата на два или повеќе собори на избирачите, месниот самопридонес се одредува, по правило, во еднаков процент во пари односно работни денови за сите граѓани од тој крај, но со согласност на собирачите на избирачите месниот самопридонес може да биде различен за поедини собори на избирачите.

Член 15

За заклучоците на граѓаните во врска со одредбите од претходниот член што се прифатени со мнозинство на гласови на собирот од присутните избирачи, се известува, со доставување записникот на собирот, надлежниот народен одбор. Народниот одбор е должен најдоцна во рок од 15 дена од приемот на записникот од собирот, да расправува за заклучокот на граѓаните за воведување местен самопридонес и да одлучи дали го прифаќа или не.

Доколку народниот одбор реши да не го прифати заклучокот на граѓаните, должен е во рок од 15 дена од донесувањето на решението да го извести собирот на избирачите за своите разлози.

Член 16

Одлуката на народниот одбор за воведување местен самопридонес задолжително содржи:

1. определување на подрачјето за кое се воведува месниот самопридонес;
2. определување на објектот што ќе се изградува со месниот самопридонес и предвиденото време за изградба на објектот;
3. обликот на месниот самопридонес што се воведува;
4. вкупниот износ на обврската на граѓаните за секој облик на месниот самопридонес;
5. лицата ослободени од обврската за давање на местен самопридонес;
6. износот на надниците за работа без превозни средства и за работа со превозни средства по кои ќе се врши претсметка во случај на замена обврската на давање работа со плаќање во пари (чл. 11 ст. 2 од овој закон) односно во случај замена на обврската со давање

ње во пари во обврска со давање на работа, доколку ваквата замена со одлуката е допуштена (чл. 11 ст. од овој закон), како и вредноста по единица на мерка на материјалот и услугата со кој може да се изврши обврската за давање во пари или во работа (чл. 11 ст. 1 од овој закон);

7. срокови за извршување обврската.

Во одлуката ќе се наведе дека обврските што проистекнуваат од истата ќе се извршуваат по присилен пат по начин на кој се врши присилна наплата на даноците, доколку обврзниците сами во рокот не ги извршат.

Член 17

На основа донесената одлука народниот одбор ќе состави преглед на обврските на граѓаните што проистекнуваат од одлуката на воведување местен самопридонес кој мора да содржи:

1. вкупен износ на средствата потребни за изградба на објектите по одобрен проект односно претсметка, како и износот што се обезбедува со месниот самопридонес;
2. износот на обврската во пари поодделно за секое домаќинство;
3. бројот на работните денови без превозни средства и со превозни средства што се обврзани да дадат сите за работа способни лица, со список на лицата што се ослободени од оваа обврска (чл. 7 од овој закон).

Прегледот на обврските заедно со одлуката за воведувањето на месниот самопридонес ќе го објави народниот одбор на вообичаен начин на подрачјето за кое месниот самопридонес се воведува и тоа најмалку 15 дена пред започнувањето давањето на обврската на месниот самопридонес.

Прегледот на обврската мора да биде истакнат на јавен увид 15 дена.

Доколку месниот самопридонес е воведен за повеќе години, прегледот на обврската се утврдува и објавува во смисла на одредбите од овој член одделно за секоја календарска година.

Член 18

Обврзник на месниот самопридонес кој што не е доволен со определената обврска има право на жалба.

По жалбите од претходниот став решава одделна комисија што ја именува народниот одбор на општината во состав од три члена.

IV. Спроведување на одлуката за месниот самопридонес

Член 19

За спроведување на одлуката за месниот самопридонес се грижи народниот одбор на општината што ја донел одлуката.

Народниот одбор може непосредната грижа за спроведување на одлуката за месниот самопридонес да ја повери на одделна комисија.

сија составена од одборници на народниот одбор и други граѓани.

Член 20

Извршувањето на обврската на месниот самопридонес во работа ќе се распредели така што помалку да пречи на обврзниците во вршењето на нивното редовно занимање.

Работниците и службениците својата обврска на работа ќе ја извршат само вон своето работно време.

Член 21

Обврската која произлегува од одлуката за месниот самопридонес, а која обврзникот не ја изврши во определениот срок, ќе се изврши присилно по прописите по кои се врши присилната наплата на даноците.

Во случаите на неизвршување во определениот срок на обврската во работа оваа обврска се пресметува во парична обврска, (чл. 16 точ. 6 од овој закон), по тоа присилно се наплатува паричниот износ.

На износот на месниот самопридонес кој не е платен во определениот срок, се плаќа 9% интерес годишно.

Присилната наплата ја врши финансовиот орган на народниот одбор на општината по прописите за присилна наплата на останатите приходи на буџетите и фондовите.

Член 22

Паричните средства остварени од месниот самопридонес се трошат спрема одделна претсметка што ја донесува народниот одбор на општината кој ја донел одлуката за месниот самопридонес.

Наредбодател на извршувањето на претсметката по правило е секретарот на народниот одбор на општината, а народниот одбор со одлуката за воведување на местен самопридонес може да овласти за наредбодател и друго службено лице.

По извршувањето на објектот за чие изградување е воведен месниот самопридонес, народниот одбор на општината е должен да состави завршна сметка за потрошените парични средства остварени со месниот самопридонес.

Поблиски одредби за составувањето и начинот за извршувањето на претсметката, како и за начинот за составувањето на завршната сметка, пропишува државниот секретар за работи на општата управа и буџетот, согласно начелата за составување и извршување претсметката односно за составување на завршната сметка на државните установи.

Член 23

Народниот одбор на општината кој донел одлука за воведување местен самопридонес е должен најмалку два пати годишно да поднесува на собирот на избирачите на подрачјето за кое е воведен местен самопридонес

извештај за текот на спроведувањето одлуката, како и за употребените средства остварени од месниот самопридонес.

По извршувањето на објектот за чие изградување е воведен местен самопридонес народниот одбор на општината е должен на собирот на избирачите да му поднесе целостен извештај за спроведување на одлуката за месниот самопридонес заедно со завршните сметки за потрошените парични средства остварени од месниот самопридонес.

Член 24

Доколку месниот самопридонес е воведен за село кое има местен одбор односно за цел на вакво село, народниот одбор на општината може да одреди за спроведување на одлуката за месниот самопридонес непосредно да се грижи месниот одбор.

Член 25

Сите административни работи во врска со спроведување на одлуката за месниот самопридонес ги врши администрацијата на народниот одбор на општината.

Член 26

Во однос контролата на употребата и ракувањето на средствата од месниот самопридонес ќе се применуваат прописите кои се однесуваат на контролата за употребата и ракувањето на буџетските средства на народните одбори.

V. Преодни и завршни одредби

Член 27

Доколку месниот самопридонес за 1955 година е воведен пред влегувањето во сила на Основниот закон за општинскиот прирез и месниот самопридонес останува целосно во сила без согласување со одредбите на Основниот закон и овој Закон.

Член 28

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите од Уредбата за местен самопридонес („Службен весник на НРМ“, бр. 5/48 год.) и одредбите од другите прописи што им се спротивни на одредбите на овој закон.

Член 29

Поблиски прописи за спроведување на овој Закон донесува Извршниот совет на Народното собрание на Народна Република Македонија.

Член 30

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Народна Република Македонија“.

Член 10

Даночното книговодство подлежи на струч на контрола од овластените контролни и инспекциски органи според одделните прописи.

III. Преодни и завршни одредби

Член 11

Народните одбори ќе воведат даночно книговодство по одредбите на овој закон најдоцна до 1 јануари 1956 година.

Се овластува државниот секретар за работи на стопанството да може рокот од претходниот став да го продолжи за поедини помали општини до крајот на 1956 година.

Државниот секретаријат за работи на стопанството најдоцна до 31 декември 1955 година ќе ги изврши сите припремни работи за воведувањето на даночното книговодство.

Член 12

Народните одбори на општините се должни своите годишни даночни завршни сметки за периодот од 1 јули до 31 декември 1955 година да ги изготват во срок од 60 дена по истекот на 1955 година.

Народните одбори на околиците се должни до крајот на 1955 година да ги изготват своите годишни даночни завршни сметки за периодот до 30 јуни 1955 година.

Член 13

Поблиски прописи за водење на даночните книги и чувањето на овие книги и документацијата ќе донесе државниот секретар за работи на стопанството.

Член 14

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Народна Република Македонија“.

259.

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СОЦИЈАЛНИТЕ УСТАНОВИ

На основа член 71 точ. 11 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство и органите на власта на Народна Република Македонија, се прогласува Законот за социјалните установи, што го усвои Народното собрание на Народна Република Македонија, на седницата на Републичкиот собор одржана на ден 13.XII.1955 година.

Број 16

13 декември 1955 година

Скопје

Претседател
на Народното собрание, на Извршниот совет
Лазар Колишевски, с. р. Љупчо Арсов, с. р.

ЗАКОН
ЗА СОЦИЈАЛНИТЕ УСТАНОВИ

I. Општи одредби

Член 1

Социјални установи во смисла на овој закон се оние установи што укажуваат социјална заштита на деца, младина и возрасни, на кои заштитата им е нужна од социјално-здравствени, воспитно-образовни или други слични причини.

Член 2

Социјалната заштита што социјалните установи ја укажуваат на своите штитеници се состои во сместување, прехрана, одгледување, воспитување, образование, советување, работно оспособување, рехабилитација, лекарски надзор, закрепување, одмор и друго.

Делокругот на работата на одделни видови на социјални установи го одредува републичкиот Совет за народно здравје и социјална заштита, а за социјалните воспитно-просветни установи во согласност со републичкиот Совет за просвета.

Член 3

Со оглед на возраста на штитениците, видот и обемот на социјалната заштита што на истите им се укажува, како и со оглед на причините што ја условиле социјалната заштита, социјални установи можат да бидат:

А. — Социјални установи за деца и младина, како:

1. градинки за деца;
2. домови за доенчиња;
3. домови за деца од претшколска и школска возраст;
4. домови — фамилии;
5. школски кујни;
6. прифатилишта и воспитни домови за деца и младина;

7. специјални заводи за деца и младина со дефекти во психофизичкиот развиток (слепи, глуви, дефектни во говорот, душевно засстанати, инвалиди и сл.);

8. заводи за запуштени деца и младина (склоништа);

9. одморалишта и летовалишта;
10. советувашишта за воспитување на деца и младина;

Б. — Социјални установи за возрасни, како:

1. домови за мајки;
2. домови за стари и изнемоштени;
3. заводи за возрасни и дефектни лица;
4. заводи за рехабилитација на дефектни лица;
5. прифатилишта за привремено сместување.

По потреба можат да се организираат и други видови на социјални установи.

Член 4

Социјалните установи имаат својство на правно лице кое го добиваат со денот на регистрањето.

Член 5

Социјални установи оснива Извршниот совет на Народна Република Македонија и народните одбори на околиците и општините, како и самоуправните установи и општествените и стопанските организации.

Член 6

Социјалните установи се осниваат и работат како установи со самостојно финансирање, а по исклучок можат да се осниваат како претсметковните установи.

За оснивање на социјални установи сходно важат и одредбите за установите со самостојно финансирање односно претсметковните установи, доколку со овој закон не е инаку одредено.

Член 7

Социјалните установи укажуваат услуги на своите штитеници по правило со парична надокнада.

Член 8

Социјалните установи ги вршат своите задачи и работи самостојно во рамките на закон и други прописи донесени на основа закон, како и во рамките на своите правила.

Член 9

Државен орган надлежен за работите и задачите на социјалните установи е републичкиот Совет за народно здравје и социјална заштита односно органот на народниот одбор на околицата и општината надлежен за работите на народното здравје и социјална политика.

II. Оснивање и престанок на социјални установи

Член 10

Социјална установа може да се оснива ако за работата на установата се обезбедени посебни стручни и технички услови како простории, кадрови, програма, хигиенски услови и сл.

Републичкиот Совет за народно здравје и социјална заштита определува посебни технички и стручни услови за оснивањето и работењето на одделни видови социјални установи, а за социјалните воспитно-просветни установи условите ги определува во согласност со републичкиот Совет за просвета.

Член 11

Социјалните установи се осниваат со решение.

Со решението за оснивање на социјална установа се одредува:

- називот и седиштето на установата;
- дали установата е со самостојно финансирање или претсметковна;
- делокругот односно задачите на установата;
- податоци за имотот што на установата и се дава на управување;
- фондовите кај установите со самостојно финансирање;
- органот на управувањето и начинот на неговото образување;
- државниот орган надлежен за работите и задачите на установата.

Член 12

Решението за оснивање на социјална установа што го донесуваат самоуправните установи, стопанските и општествените организации е полноважно кога ќе го одобри органот на народниот одбор на општината надлежен за работите и задачите на социјалните установи.

Против решението на органот на народниот одбор на општината од претходниот став оснивачот има право на жалба до надлежниот орган на народниот одбор на околицата во рок од 15 дена од примањето на решението.

Член 13

Социјалната установа се запишува во регистрот на социјалните установи што го води органот на управата на народниот одбор на општината надлежен за работите на социјалната заштита. Пред овој упис социјалната установа не може да отпочне со работа.

Во регистрот на социјалните установи се запишуваат и сите измени што ќе настанат во поглед називот, седиштето и задачите, како и престанокот на работата на социјалната установа.

Пријава за запишување на оснивањето, настанатите измени и престанокот на социјалната установа е должен да поднесе управителот на установата во рок од 15 дена од денот на оснивањето, настанатите измени односно престанокот.

Органот што врши регистрација на трешок на оснивачот ќе го објави во „Службениот весник“ на народниот одбор на околицата секој упис во регистрот на социјалните установи. Објава за регистрација на установите основани од Извршниот совет се врши во „Службен весник на НРМ“.

Член 14

Социјалните установи престануваат со работа:

- а) кога установата се спои или се присоедини кон друга социјална установа;
- б) кога престанат причините заради кои е основана установата односно нема потреба за нејзино понатамошно постоење;
- в) кога престанале да постојат условите предвидени во член 10 од овој закон.

Член 15

Решение за престанок на социјална установа донесува оснивачот односно органот што спрема установата врши права и должности на оснивач.

Со решение за престанок на установата се одредува и начин на нејзиното ликвидирање.

Член 16

Самоуправна установа, општествена или стопанска организација што има намера да укине социјална установа е должна претходно да го обавести народниот одбор на општината, кој може во рок од еден месец да одлучи да не се укинува установата и да ги преземе правата и обврските спрема таквата установа.

Народен одбор на општината што има намера да укине социјална установа што ја основал, должен е, пред да донесе решение за укинување на установата, претходно да го обавести народниот одбор на околицата. Народен одбор на околицата што има намера да укине социјална установа што ја основал, должен е, пред да донесе решение за укинување на установата, претходно да го обавести Извршниот совет на Народна Република Македонија.

III. УПРАВУВАЊЕ СО СОЦИЈАЛНИТЕ УСТАНОВИ

Член 17

Со социјалните установи управува управен одбор и управител во рамките на прописите од овој закон.

По исклучок, оснивачот може да определи со домовите-фамилии и други слични социјални установи да управува управител на установа како индивидуален орган на управување.

1) Управен одбор

Член 18

Управниот одбор се состои од 5 до 11 члена.

Бројот на членовите на управниот одбор се одредува со решението за оснивање на социјалната установа.

Член 19

Членовите на управниот одбор на социјалните установи ги именува оснивачот, кој ова право може да го пренесе на органот надлежен за работите и задачите на установата.

Членовите на управниот одбор можат да бидат именувани, и тоа до една третина од редот на работниот колектив на социјалната установа, вклучувајќи го во овој број и управителот на установата, а другите од редот на членовите на општествени и стопански организации, установи и граѓаните што покажуваат интерес за социјални, здравствени и провсетни прашања.

Во социјалните установи во кои се сместени деловно способни штитеници во управниот одбор може да влезе и еден претставник на штитениците.

Во управниот одбор на социјалните установи за чии работи и задачи е надлежен републички орган или орган на народен одбор на околицата, влегува и претставник на народниот одбор на општината каде установата има свое седиште.

Член 20

Управниот одбор се именува за две години.

Органот надлежен за именување на управниот одбор може сите или одделни членови на управниот одбор да ги разреши и пред времето за кое се именувани ако нивната работа е во спротивност со закон или прописи донесени на основа закон, или ако ја занемариле својата должност.

Член 21

Членовите на управниот одбор ја вршат својата должност бесплатно.

За времето додека се зафатени со работа во управниот одбор членовите на одборот имаат право на надокнада за изгубената заработувачка до висината на стварната заработувачка, како и право на надокнада на стварните трошоци што ги имале во врска со вршење на работи за социјалната установа, ако вршењето на тие работи им е ставено во задача од управниот одбор.

Член 22

Управниот одбор од редот на своите членови избира претседател.

Управителот и членовите на управниот одбор од редот на работниот колектив и штитениците на социјалната установа не можат да бидат избрани за претседател на управниот одбор.

Член 23

Управниот одбор врши општо раковоство над работата на социјалната установа и одлучува по сите начелни прашања.

Управниот одбор одделно ги врши овие работи:

— ја утврдува програмата за работата на установата и ги донесува правилата на установата;

— одлучува за примање и отпуштање на штитеници на установата;

— одлучува за барање кредит;

— ја утврдува висината на финансиските средства со кои може да располага управителот на установата;

— одлучува, во рамките на прописите, за употребата на средствата од фондовите на установата;

— дава на органот надлежен за работите и задачите на установата предлози за инвестиции што се финансираат од средствата на

претсметката на приходите и расходите на установата;

— се грижи за правилно функционирање и економско послување на установата, како и целисходна употреба на општонародниот имот и другите средства што и се дадени за управување на установата;

— врши надзор над финансиското работење на установата;

— назначува и разрешува раководни службеници на установата;

— одлучува за начинот и распределбата на наградите на работниците и службениците;

— врши и други работи што му се ставени во делокруг со посебни прописи.

Член 24

Правилата на социјалната установа што ги донесува управниот одбор ги потврдува органот надлежен за работите и задачите на установата.

Правилата за социјалните установи што имаат индивидуален орган на управување ги донесува органот надлежен за работите и задачите на установата.

Член 25

Правилата на установата содржат одредби за организација, задачата и работата на установата, како:

— за органите на установата, нивните права и должности и начинот за нивното работење;

— за условите за примање и отпуштање штитеници, како и за начинот на склучување на договор за издршка на штитениците;

— за финансиското работење и калкулација на издршката на штитениците;

— за приходите на установата;

— за плаќањето и наградувањето на работниците и службениците на установата;

— за фондовите и начинот на употребата на средствата од фондовите;

— за организацијата на администрацијата и систематизацијата на работните места.

Член 26

Управниот одбор ги донесува своите заклучоци на седница.

Управниот одбор може полноважно да решава ако на седницата присуствуваат повеќе од половината членови на одборот.

Заклучоците на управниот одбор се донесуваат со мнозинство на гласови од присутните членови.

Член 27

Седниците на управниот одбор ги свикнува претседателот на одборот. На претседателот на управниот одбор во подготвувањето на седниците му помага управителот.

Претседателот е должен да свика седница на управниот одбор по барање на една третина членови од управниот одбор, како и на барање на управителот на социјалната установа.

Претседателот е должен да свика седница на управниот одбор и по барање на работниот колектив на установата, како и од заинтересираните општествени организации.

Седниците се свикнуваат по потреба а најмалку еднаш во три месеци.

Член 28

За проучување на одделни прашања и подготвување на предлози од својот делокруг управниот одбор може да образува комисии. Во овие комисији покрај членовите на управниот одбор можат да бидат именувани за членови и други стручни лица.

Управниот одбор може да свикнува и советувања на кои покрај членовите на управниот одбор можат да присуствуваат и родителите на штитениците односно нивните старатели, претставници на општествени и стопански организации и установи што се заинтересирани за работата на социјалната установа.

Управниот одбор еднаш годишно поднесува извештај пред родителите на штитениците односно нивните старатели, претставници на општествените и стопанските организации и установи што се заинтересирани за работата на социјалната установа.

2) Управител

Член 29

Управителот на установата се назначува од оснивачот, кој ова право може да го пренесе на органот надлежен за работите и задачите на установата.

Член 30

Управителот на установата ја организира работата на установата и непосредно раководи со работата во неа. Управителот на установата е одговорен за извршувањето на законите и другите прописи како и заклучоците на управниот одбор.

Управителот на установата ја застапува установата како правно лице пред државните органи и во односите со одделни правни и физички лица.

Управителот одделно ги врши овие работи:

— ги извршува заклучоците на управниот одбор;

— го изготвува предлогот на претсметката на приходите и расходите и завршната сметка на установата;

— врши надзор над водењето на материјалните и финансиските книги и се грижи за навремено наплатување на трошоците за издршката на штитениците;

— му предлага на управниот одбор изменување на внатрешната организација на установата;

— донесува решенија за службеничките и работните односи на службениците и работниците на установата доколку тоа не спаѓа во делокруг на управниот одбор;

— врши распоред на работата во установата;

- врши распоред на службениците и работниците на одделни работни места;
- се грижи за стручно усовршување на службениците и работниците;
- пропишува работен ред во установата;
- му поднесува на управниот одбор извештај за својата работа;
- врши и други работи што со посебни прописи како и со заклучоците на управниот одбор му се ставени во делокруг.

Член 31

Управителот одговара за својата работа пред управниот одбор и оснивачот, а во рамките на закон и пред органот надлежен за работите и задачите на установата.

Член 32

Управителот на социјалната установа е должен да го задржи извршувањето на заклучок на управниот одбор што е во спротивност со закон и друг пропис донесен на основа закон и за тоа без одлагање да го извести органот надлежен за работите и задачите на установата.

Органот надлежен за работите и задачите на социјалната установа е должен веднаш, а најдоцна во рок од еден месец по примањето на извештајот да донесе свое решение. Ако органот не донесе решение во овој рок, заклучокот на управниот одбор останува во сила.

3) Стручен колегиум

Член 33

Во поголемите социјални установи се образува стручен колегиум.

Стручниот колегиум го сочинуваат управителот и раководните службеници и работници на установата.

Управителот на установата по својата положба раководи со стручниот колегиум.

Стручниот колегиум е советодавни орган на управителот на установата и управниот одбор за поважните стручни и други прашања од делокругот на установата.

Поблиски одредби за работата на стручниот колегиум се донесуваат со правилата на установата.

IV. ПРИМАЊЕ И ОТПУШТАЊЕ НА ШТИТЕНИЦИ

Член 34

Во социјалните установи се примаат лица на кои поради социјално-здравствени или воспитно-образовни причини им е потребна заштита, нега или воспитување.

Член 35

Барање за примање во социјална установа може да поднесе орган за старателство или друг орган, установа, стопанска и општествена организација, како и лице што сака да биде примено во установата и неговите роди-

тели, старатели и хранители и одделни граѓани.

Член 36

За примање и отпуштање лица во социјална установа одлучува управниот одбор, а решението го донесува управителот на установата на основа заклучокот на управниот одбор.

Во итни случаи може да го изврши примањето управителот на установата, со тоа едновременно со примањето да се согласи управниот одбор.

Примање и отпуштање на лица во социјална установа со индивидуален орган на управување го врши управителот.

Член 37

Примање на лица во специјални социјални установи (за слепи, глувонеми, воспитно-запуштени деца, физички дефектни и сл.) се врши по претходно мислење на посебна стручна комисија која ја образува органот надлежен за примање. За примање на душевно заостанати лица е потребен и посебен лекарски налаз.

Член 38

Штитеник може да се отпушти од социјална установа кога ќе престанат причините поради кои штитеникот бил примен во установата, како и поради дисциплински прекршок и од други оправдани причини предвидени со правилата на установата.

Штитеник не може да биде отпуштен од социјална установа поради неплаќање на надокнадата за издржување на штитеникот ако ова плаќање по законот е должен или се обврзал да го врши државен орган, установа, стопанска или општествена организација.

Член 39

Малолетни лица што се школуваат или се наоѓаат на учење во стопанството по правило можат да се отпуштат од социјална установа на крајот на учебната година.

Штитеник примен во социјална установа по одлука на старателски или друг орган или суд се отпушта од установата во спогодба со тој орган, односно судот кој, е должен и на тоа да се грижи за сместување на штитеникот.

Член 40

Лице што има намера да ја напушти социјалната установа во која е сместено е должно да за тоа го сбавести органот надлежен за примање и отпуштање на штитеници. Малолетните и другите деловно неспособни лица можат да ја напуштат социјалната установа по претходно писмено барање на нивните родители односно старатели.

Член 41

Против одлука за примање и отпуштање на штитеници може да се изјави жалба во

срок од 15 дена по примањето на решението до органот надлежен за работите и задачите на установата.

V. ИЗДРШКА НА ШТИТЕНИЦИТЕ

Член 42

За негата, грижата и воспитувањето што социјалните установи им ја укажуваат на штитениците се плаќа парична надокнада, доколку оснивачот на установата инаку не одреди.

Член 43

Висината на надокнадата за издржување на штитениците за секоја година ја утврдува управниот одбор на установата во согласност со органот надлежен за работите и задачите на установата.

Во социјални установи што имаат индивидуален орган на управување, висината на надокнадата за издржување на штитениците ја одредува оснивачот или органот што оснивачот ќе го овласти.

Член 44

Надокнадата за издржување ја плаќа самиот штитеник или лицата односно органот, што по законот се должни да се грижат за неговото издржување односно што пред установата се обврзале да ги сносат трошоците за издржување на штитеникот.

Лицата, установата, органите и организациите што по законот се должни односно се обврзале да ја плаќаат надокнадата за издржување на штитеникот, склучуваат договор со социјалната установа за ова плаќање.

Член 45

За штитеник што не е во состојба исцело или делум да плаќа надокнада за своето издржување, а нема лице што по законот е должно да се грижи за неговото издржување или не е во состојба да ја извршува својата обврска, надокнадата за издржувањето на штитеникот ја сноси народниот одбор на општината каде штитеникот имал местоживеалиште.

Народниот одбор на општината ќе обезбеди средства за издржување на лица што по одредбите на овој закон се должни да ги издржуваат.

VI. ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ

Член 46

Секоја социјална установа има своја претсметка на приходи и расходи која се утврдува во согласност со оснивачот.

Со претсметката на приходите и расходите социјалната установа самостојно располага во границите на постоеќите прописи и правилата на установата.

Наредодавец за извршување на претсметката на приходите и расходите е управителот на установата.

Член 47

Расходите на социјалната установа се покриваат од нејзините приходи, а ако расходите ги надвишуваат приходите на установата вишокот на расходите над приходите се покрива со дотација на оснивачот.

Платите со придонесот за социјалното осигурување за воспитниот и здравствениот кадар, како и средствата за инвестициони потреби на социјалната установа ги обезбедува оснивачот.

Член 48

По истекот на буџетската година социјалната установа составува завршна сметка за финансиското работење по својата претсметка и фондовите и во срок од еден месец по истекот на претсметковната година му ја доставува на оснивачот на одобрение.

Завршната сметка на социјалната установа е составен дел на завршната сметка на буџетот на оснивачот.

Член 49

Во се друго за финансиското работење на социјалните установи важат соодветните прописи за установите со самостојно финансирање односно претсметковните установи.

VII. СОЦИЈАЛНИ УСТАНОВИ НА ОПШТЕСТВЕНИ И СТОПАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

Член 50

Одредбите од овој закон за социјалните установи основани од државните органи сходно се применуваат и на социјалните установи основани од општествени и стопански организации, доколку во законот не е инаку одредено.

Член 51

Оснивачот на установата ги има следните посебни права:

— ги пропишува правилата на установата во согласност со органот што води надзор над работата на установата;

— ја утврдува систематизацијата на работните места на установата;

— ја утврдува претсметката на приходите и расходите и ја утврдува завршната сметка на установата.

Член 52

Членовите на управниот одбор како и управителот на установата ги именува односно назначува оснивачот.

Член 53

Надзор над работата на установите на општествените и стопанските организации врши надлежниот орган на народниот одбор на општината.

VIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 54

Сите социјални установи се должни својата организација и работа да ја усогласат со одредбите на овој закон.

Член 55

Додека се утврди лицето што е должно да ја плаќа надокнадата за издржување, односно додека не се утврди народниот одбор на чие подрачје штитеникот имал местоживееалиште до сместувањето во социјалната установа, надокнадата за издржување се паѓа на товар на републичкиот буџет.

Член 56

Поблиски одредби за извршување на овој закон донесува републичкиот Совет за народно здравје и социјална заштита, а за социјалните установи што имаат воспитнообразовен карактер во согласност со републичкиот Совет за просвета.

Член 57

Овој закон влегува во сила со објавувањето во „Службен весник на Народна Република Македонија“.

260.

На основа точка 2 став 2 од Одлуката за градажните цени на солта („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 43/55) донесувам

РЕШЕНИЕ

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ ВИСИНАТА НА ТРОШОЦИТЕ НА ПРОМЕТОТ СО СОЛ ВО ТРГОВИЈАТА НА ГОЛЕМО

I.

За покривање трошоците на трговијата на големо при продажбата на сол за човешка и сточна исхрана се определува маржа во износ до 1,5 дин. за еден килограм.

Оваа маржа ќе се пресметува на сите врсти сол, со исклучок на столната — фино мелена сол (сол во прав), чија што продажна цена се формира слободно, согласно споменатата Одлука.

II.

Со определената маржа трговските претпријатија на големо ќе ги покриваат сите трошоци, настанати од моментот на превземање-

то до продавањето на солта, со исклучок на превозните трошоци, коишто трговските претпријатија ги пресметуваат одделно над набавната цена.

III.

Доколку во прометот со сол учествуваат две трговски претпријатија на големо (чл. 64 став 2 од Уредбата за трговска дејност и трговски претпријатија и дуќани — „Службен лист на ФНРЈ“ бр. 37/55) не може секое од нив да го пресметува полниот износ на определената маржа, туку истата ќе ја поделат споразумно помеѓу себе, сразмерно на сторените трошоци околу набавката и продажбата на солта.

Во таков случај трговското претпријатие на големо кое испорачува сол на некое друго претпријатие на големо, должно е во фактурата да го наведе износот на маржата која ја преостанува на купувачот.

IV.

Ова решение влегува во сила веднаш, а ќе се објави во „Службен весник на Народна Република Македонија“.

Бр. 10.647

7 декември 1955 година

Скопје

Државен секретар
за работи на стопанството
Асен Симитчиев, с.р.

СОДРЖИНА

256. Указ за прогласување на Законот за сузбивање и уништување на плевелите	— 589
257. Указ за прогласување на Законот за општинскиот прирез	— — — — — 591
258. Указ за прогласување на Законот за месниот самопридонес	— — — — — 593
259. Указ за прогласување на Законот за даночното книгосведство	— — — — — 597
260. Указ за прогласување на Законот за социјалните установи	— — — — — 598
261. Решение за определување висината на трошоците на прометот со сол во трговијата на големо	— — — — — 604